

MĂNĂSTIREA DEALU — NECROPOLĂ DOMNEASCĂ ȘI CEVA DESPRE FRĂMÎNTĂRILE INTERNE DIN ȚARA ROMÂNEASCĂ ÎN VEACUL AL XVI-LEA

DAN PLEȘIA

„Eu îmi apăr sărăcia și
nevoile și neamul“.

(*Eminescu*, Scrisoarea a III-a).

Cînd în primăvara anului 1482, Vlad Călugărul ocupă definitiv scaunul, puțini erau probabil cei care bănuiau că noua domnie, cucerită și ea cu sabia, deschidea pentru mult zbuciumata Țară Românească o eră de liniște și înflorire, care cu puține și scurte excepții, urma să dureze aproape 40 de ani.

Totuși pînă curînd nici Vlad Vodă, nici fiul și urmașul său imediat, Radu al IV-lea cel Mare nu s-au bucurat de aprecierea sau de o atenție mai deosebită din partea istoricilor noștrii, dintre care unii nu au văzut în primul decît un „maniac religios“ un „degenerat“ și un „imbecil“¹, celălalt fiind calificat de „mare doar pentru călugări“².

Este adevărat că alăturate cu domnia contemporană a lui Ștefan cel Mare sub prizma căreia ele au fost studiate, domniile celor doi voievozi munteni pot părea la prima vedere șterse și chiar umilitoare. Privindu-le însă sub unghiul situației de atunci din sud-estul european, vedem că în conjunctura existentă cu greu ar fi putut Țara Românească urma o altă linie și că în general ea nu s-a abătut de la politica ei tradițională. Prin diplomația lor dibace, cei doi domni au știut să asigure respectarea drepturilor țării lor de către puterea suzerană și să-i evite invaziile pustiitoare pe care le cunoscuse cu mult înaintea Moldovei și

---

¹ I. Bogdan, *Vlad Țepeș și naratiunile germane și rusești asupra lui*, București 1896. Fac totuși excepție cele două monografii asupra lui Vlad Călugărul de Al. Lepedatu, *Vlad Călugărul*, și Gh. Ghibănescu, *Vlad Călugărul în Arhiva din Iași*.

² N. Iorga, *Studii și Documente* III, p. XLII.

la care ea era mult mai expusă din cauza, lungimei granițelor ei dănăre³.

Nici ideea — veșnic sortită eșecului — care dominase întreaga politică munteană în tot cursul veacului, adică cruciada antiotomană pentru eliberarea Peninsulei Balcanice nu a fost dată uitării. Legăturile cu Ungaria au fost mai strânse ca oricând, aristocrația sîrbă izgonită de cuceririle turcești a găsit la curtea munteană adăpost și onoruri și s-ar putea spune ca un simbol de nădejde, Radu cel Mare a ridicat pe pămîntul cotropit al Serbiei, Mănăstirea de la Lăpușina.

Pe plan intern cele două domnii nu au fost mai puțin rodnice. Administrația — în măsura în care exista pe atunci — a fost orînduită; alcătuirea sfatului domnesc și de bună seamă și atribuțiile diferitelor dregătorii definitiv stabilite. Biserica a fost și ea reorganizată, înființîndu-se la Buzău cea de a doua episcopie a țării. Iar la Mănăstirea Craioveștilor de la Bistrița Vilceană a luat ființă prima tipografie românească, sub conducerea lui Macarie, chemat în țară în acest scop.

Dacă cele două lăcașuri de la Glavacioc și Babele, primul refăcut, celălalt ridicat din temelii de Vlad Călugărul în codrii județului Vlașca nu comportă nimic deosebit, în schimb Mănăstirea Dealului de la Tîrgoviște pe care Radul cel Mare o restaurează complet, cuprinde elemente cu totul originale vestitoare ale renașterii arhitecturale, care peste puțin își va găsi expresia supremă în ctitoria lui Neagoe Basarab de la Argeș.

Intemțierca Dealului a cărui existență este dovedită documentar încă din 1431, noiembrie 17, cînd primește de la Alexandru Vodă Aldea satul Alexenii din Ialomița și o parte din Răzvad⁴, trebuie probabil așezată în ultimele două decenii ale veacului precedent. Pomelnicul alcătuit în 1761⁵ și care începe cu Dan I (1384—1386) și Mircea cel Mare (1386—1418) vin în sprijinul acestei ipoteze.

Mănăstirea care poate să fi avut și menirea să străjuiască orașul, făcea probabil parte împreună cu Comana, Glavaciocul și Snagovul⁶ din sistemul de puncte fortificate așezate în cîmpie, în calea incursiunilor dinspre sud, devenite oricînd posibile.

³ Cea mai gravă acuzație adusă lui Vlad Călugărul a fost participarea sa alături de turci, între 1484—1486 la cucerirea Chilie și la alte incursiuni în Moldova. Aceste acțiuni trebuie însă privite prin realitățile și cu mentalitatea de atunci. De altfel Chilia aparținea Țării Românești și fusese ocupată ultima oară în 1465 de Ștefan cel Mare. Tot acesta după ce în 1581 trecuse Brăila munteană prin foc și sabie, profitase un an mai tirziu de luptele lui Vlad Călugărul — pe care totuși îl sprijinea — cu Basarab Țepeluș, pentru a ocupa cetatea Crăciuna și ținutul Putnei teritoriu muntean, pe care apoi l-a alipit definitiv Moldovei.

⁴ *Documenta Romaniae Historica* (DRH), I, p. 133.

⁵ N. Iorga, *Inscripții din bisericile României*, fascicula II, p. 366 Vz. și pr. Nătescu, *Mănăstirea Dealului*, p. 48.

⁶ Glavaciocul și Snagovul sînt dovedite a fi existat încă de pe vremea lui Mircea cel Mare. Primul primește întărire la 14 Mai 1441, pentru Mircești

La jumătatea veacului XV, Dealul era deajuns de important spre a fi ales ca loc de veci pentru un domn, ca Vladislav al II-lea (1448—1456), pe al cărui mormînt Craioveștii vor așeza mai tîrziu, probabil cu prilejul zugrăvirii bisericii sub Neagoe Basarab, o nouă piatră funerară, care pare a fi fost un prinos de recunoștință ⁷.

Cu atît mai mult restaurarea de către Radu cel Mare ⁶ numercașele moșii primite de la domni și particulari ⁹, și așezarea sa în imediată apropiere a capitalei țării, au făcut ca Dealul să devină pentru un timp una din cele mai de văză Mănăstiri din țară.

Împrejurările i-au rezervat însă un loc mult mai de seamă în istoria Țării Românești, căci faptul înmormîntării acolo a lui Radu cel Mare la sfîrșitul lunii martie 1508 ¹⁰, va transforma Dealul nu numai într-o necropolă domnească unică în țară ¹¹, dar și — pentru cei din veacul al XVI-lea — într-un adevărat simbol.

Rînd pe rînd au fost înhumați între zidurile sale jupînceasa Caplea, sora lui Radu cel Mare ¹² fratele lor Vlăduț Voievod ¹³, Radu Vodă Bădică, fiul lui Radu Vodă, ucis în ianuarie 1524 din porunca Sultanu-

---

din Teleorman dăruiti de banul Radul. Acesta este întilnit în Sfaturile lui Mircea Vodă înainte de 1400 și pînă în 1421 (D.R.H. I, Indicele de nume). Snagovul primește întărire prin 1408—1418, de la Mircea Vodă pentru satul Ciulnița pe Buzău, dăruit de jupîn Staico, fratele domnului (DRH, I p. 72).

În sfîrșit Comana primea la 1461, Septembrie 27, întărire pentru Călugărenii din Ilfov (DRH, I, p. 206; mențione într-o hotărîre din 1797, însă I. Brezoianu, *Mănăstirile închinete*, p. 45 pare să fi cunoscut hrisovul original).

⁷ N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 99.

⁸ *Ibidem*, p. 97. Pisania veche a Dealului arată că Biserica a fost ridicată de Radul Voievod, fiul lui Vlad Voievod. Lucrările începute în 1500 s-au isprăvit la 4 Decembrie 1501. Biserica însă nu a fost zugrăvită decît sub Neagoe Basarab. (*Documente privind Istoria Romînilor* (D.I.R.) I, p. 104 document din 1514, Decembrie 13).

⁹ Moșiile Mănăstirii sînt enumerate în hrisoavele din 15 Iunie 1612 și 10 Iulie 1614 (D.I.R. XVII, vol. II, pg. 85, respectiv 296) care dau și numele donatorilor. Satele: Popșa, Solomonul, Viorăștii, Călugărenii, tot dealul Răzvadului, dăruite de Radu Voievod, ctitorul; Satul Drugăneștii dat de „Radu Voievod carele au zidit și împodobit bierica Mănăstirii” (deci tot ctitorul); Satele: Didrihul, Fundenii, părți din Stroești, Călinești și Bercianii, dăruite de (Neagoe) Basarab Voievod și de Radu de la Afumați; Satul Băjeștii, dați de jupăneasa Caplea, sora lui Radu cel Mare Brîncenii și Jigălia, ambele în Ialomița, date de Vladislav III (1523—1524); și însfîrșit, Alexenii și Răzvadul, precum și numeroase alte bunuri.

¹⁰ Hurmuzaki II, p. 572: I. Conduratu, *Relatiile Țării Românești și Moldovei cu Ungaria*, p. 217. În Martie se știa în Ardeal de apropiata moarte a domnului, iar la 6 Aprilie știrea morții sosise la Curtea ungară.

¹¹ Din acest punct de vedere doar Sf. Nicolae Domnesc de la Curtea de Argeș poate fi comparat cu Dealul.

¹² N. Iorga, *Inscripții* I, pg. 101. Caplea a murit la 21 februarie 1511.

¹³ *Ibidem*. Inscripția dă ca dată a morții 23 Ianuarie 1512. Pentru moartea lui Vlăduț, vz. Dan Pleșia, *Neagoe Basarab, originea, familia și o scurtă privire asupra politicii Țării Românești la începutul veacului al XVI-lea, în Valachica I*, 1969, pg. 45 și următoarele.

lui¹⁴ și Pătrașcu cel Bun; nepot de fiu al lui Radu cel Mare¹⁵. În sfârșit prin 1603 este depus în mijlocul pronaosului, din grija lui Radul Clucerul Buzescu, capul lui Mihai Viteazul, adus de la Cîmpia Turzii de Turturea paharnicul din Glina¹⁶.

Dealul adăpostește deci mormintele a patru generații succesive de domni coborâtori din Vlad Călugărul¹⁷. Această știre care în secolul al XVI-lea a fost considerată ca singura „legitimă“ a fost și singura din care după moartea lui Neagoe Basarab, în 1521, țara și-a ales sau și-a cerut domnul.

Principalul factor — ușor de determinat astăzi grație unor informații mult mai abundente — care a contribuit la această preferință a fost că toată descendența lui Vlad Călugărul, mai virtos cea a lui Radu cel Mare, a fost cu adevărat ceea ce s-ar putea numi *pămînteană*. Toți membrii ei erau născuți din mame pămîntence și căsătoriți în țară. Ei își petrecuseră cel puțin o parte din viață în țară și unii ocupaseră chiar dregătorii importante¹⁸. Erau deci în măsură să cunoască nevoile țării lor, să-i respecte obiceiurile și să se identifice cu năzuințele ei.

Mai mult încă — și faptul este valabil mai ales în prima jumătate a veacului, prezența lor în țară dădea acesteia posibilitatea să-și exercite principalul ei drept, acela de a-și alege domnul,¹⁹ drept la care nu a renunțat niciodată și pe care-l va revendica chiar și în epoca fanariotă.

¹⁴ Știrea despre îngroparea lui Radu Vodă Bădica la Mănăstirea Dealului prin grija fratelui său vitreg, Radu de la Afumați, este dată de o scrisoare a acestuia. (Pentru evenimentele din 1524, vz. Dan Pleșia, *op. citat*, pag. 55). Dar mormintul său nu se mai cunoaște astăzi.

¹⁵ N. Iorga, *op. citat*, p. 100. Pătrașcu cel Bun a murit la 26 decembrie 1567. El a fost probabil otrăvit de medicul său, la instigația doamnei Chiajna, care astfel își deschidea calea revenirii în scaun.

¹⁶ *Ibidem*. Această misiune, prea puțin cunoscută, a lui Turturea paharnicul, este povestită într-un document publicat nu de mult în Magazinul Istoric.

¹⁷ La Dealul se mai află mormintul unui Voievod al Moldovei Mihai Moghilă, fiul lui Simion Movilă Vodă, care a murit la Tirgoviste, în zilele lui Radu Vodă Șerban. „Și-a fost domn trei luni în locul părintelui său. A trăit 16 ani și jumătate“. Piatra funerară a fost pusă de mama sa, doamna Marghita, la 27 Ianuarie 1608. (N. Iorga, *Inscripții I*).

¹⁸ Neagoe Basarab, mare postelnic și vătaf de dorobanți; Radu Bădică mare postelnic și mare comis; Vlad-Vintilă Stolnic și mare portar; Mihai Viteazul ban de Mehedințu, mare postelnic mare agă, mare stolnic și mare ban al Craiovei.

¹⁹ Încercarea de alegere a lui Danciu Țepelus fiul lui Basarab IV, după moartea lui Radu cel Mare în 1508, și înălțarea lui Neagoe Basarab în scaun în 1512, ambii din ramura Dănească, se datoresc aceluiași criteriu. Menționăm că la această dată, toți fiii lui Radu cel Mare erau încă prea tineri pentru a putea ocupa scaunul, ceea ce este de bună seamă una din cauzele pentru care în 1510 le fusese preferat ca domn, unchiul lor Vlăduț, deși destul de tânăr și el. Dar data de 16 jum. ani ce-i atribuie inscripția de pe mormintul său, pusă deci în 1512, nu poate fi exactă, căci el ar fi avut de-abia 14 jum. la înscăunarea lui, ceea ce ar așeza nașterea sa în 1495, adică chiar în anul morții tatălui său. La rîndul său acesta avea atunci — după un calcul sumar — circa 60 ani. (În 1457, fratele său Vlad Țepeș se plîngea deja de activitatea sa ca pretendent). Pe de

De aceea încă din 1521, ingerințele Porții în domnia Țării Românești a provocat reacții aprige mergînd adeseori pînă la conflictul armat și în toate cazurile cei chemați să facă față pericolului au fost descendenți ai lui Radu cel Mare.

Atașamentul față de această descendență formează împreună cu definitivă consolidare la Dunăre a puterii turcești cele două elemente pîrghie care explică întreaga istorie a Țării Românești în veacul al XVI-lea, toată lupta ei și aproape toate frământările interne²⁰.

Căci încă de la sfîrșitul secolului precedent situația politică din sud-estul european se schimbase total, astfel că și zbucriunile politice din Țara Românească se vor deosebi fundamental de cele din veacul al XV-lea. Atunci se putea într-adevăr vorbi de caracterul personal al luptelor pentru domnie, adică de lupte între diferiți pretendenți cărora sistemul ereditar-electiv al succesiunii la tron le confera drepturi egale, și care mai mult sau mai puțin susținuți din afară, se puteau sprijini în țară pe fracțiuni boierești bazate pe criterii afective sau interesate.

Deși lipsa de izvoare mai lasă problema deschisă, s-ar părea că în general în veacul al XV-lea, salvagardarea drepturilor țării în raporturile cu Poarta, nu juca încă decît un rol minor în politica țării, căci privilegiile ei nu erau încă atît de amenințate și de încălcate ca mai tîrziu.

Ceea ce interesa pe atunci Poarta erau mai ales aspectele politice ce decurgeau din vasalitatea Țării Românești, adică să aibă în domnul muntean un aliat cît mai sigur pentru acțiunile ei militare. Latura economică era încă departe de a avea importanța pe care o va dobîndi mai tîrziu.

Aceasta se datora în bună parte și faptului că, deși toate încercările de a opri cuceririle turcești dăduseră greș, se mai putuse menține la Dunăre pînă către sfîrșitul secolului, un anumit echilibru de forțe. Dar, rînd pe rînd, au dispărut toate picdicile ridicate pentru stăvilirea expansiunii turcești, cînd în 1526, la Mohaci a căzut și regatul ungar, Țara Românească nu s-a mai putut bizui decît pe ea însăși, și lupta ei a devenit o luptă pentru supraviețuire.

---

altă parte Vlăduț era născut dintr-o a doua căsătorie a lui Vlad Călugărul cu doamna Maria, Văduva lui Basarab IV. Țepeluș, care avusese loc cel mai tîrziu la sfîrșitul anului 1482, căsătorie din care a mai rezultat o singură fiică Neașca (deja căsătorită în 1511 cu marele Vornic Calotă). Este deci greu de admis ca Vlăduț să se fi născut de-abia după 13 ani. Însfîrșit în 1511 Vlăduț era deja căsătorit cu Anca din Sărata și fiul lor Vlad VI (Înecatul) devine domn în 1550.

²⁰ Am arătat cu alt prilej că răscoala zisă „a lui Șerban banul“ din 1539, a fost provocată în realitate de o afacere de familie între Radu Păisie și puternicul neam al boierilor din Florești de Răstoacă. (Dar Pleșia *Contribuții la istoricul Mănăstirii Stănești*, în revista *Mitropolia Olteniei*).

Se impunea deci ca toate eforturile să fie îndreptate spre acest scop, și este spre lauda strămoșilor noștri că și-au dat seama de acest imperativ.

Fărămițarea partidelor dispăre repede și încă de pe vremea lui Vlad Călugărul se conturează nucleul a ceea ce sub Radu cel Mare devine o partidă puternică, care în scurtele perioade critice ce au urmat morții aceluia domn, a arătat că știe să facă față crizelor, și care apoi, vreme de peste două veacuri, va lupta și va singera pentru drepturile și libertatea țării²¹.

•

Veacul al XVI-lea a supranumit pe Radu Vodă „cel mare” și mare a fost atît prin domnia sa înțeleaptă/cît și prin urmașii săi. Tată, bunic și străbunic a nu mai puțin de 11 domni, dintre care mulți s-au ilustrat și s-au jertfit pentru țara lor, el merită pe deplin acest calificativ.

Împotriva urmașilor săi se ridicau, fluturîndu-și pretențiile scoborîtorii Dăneștilor care se ating repede și Mihneștii, strănepoții lui Vlad Țepeș. Străini de țară, crescuți dacă nu și născuți pe meleaguri îndepărtate, mai ales la Constantinopol — așteptau ani de-a rîndul ca mila Sultanului să le dea „scaunul părinților și strămoșilor” lor.

Numiți domni fără asentimentul țării, ei veneau nu ca exponenți ai ei/ci ca simpli ispravnici împărătești însărcinați să o mențină în stricta obediență a puterii suzerane.

Aduccau cu ei mentalități diferite și necunoașterea dacă nu disprețul tradițiilor locale, iar/mai tirziu/un alai de favoriți, de creditori și de clienți cărora le tolerau toate abuzurile.

Se poate spune că descendența lui Radu cel Mare a fost cu ade-vărat legătura spirituală a marelui strămoș Mircea cel Bătrîn, a cărui politică de apărare a ființei țării a continuat-o cu perseverență.

Petru Cercel care-și cunoștea bine neamul, concretizează bine conștiința acestei moșteniri de peste veacuri cînd semnează memoriile sale către curțile apusene: „*Petrus Demetrius, princeps et haeres Magnae Valachiae* sau „*Petru din dinastia Demetrazilor*”²².

²¹ Acestei partide „pămînte” i se va opune spre sfîrșitul veacului o partidă care începe să se încheagă sub Alexandru Mircea și/mai ales/sub Mihnea II. Alcătuită din cîțiva boieri din cele mai mari neamuri feudale din țară (Mitrea vornicul din Hotărani, Chizar logofătul din Leotești și/mai tirziu/Leordenii-Golești, Rudenii, Bălenii, etc.) cit și din oameni noi ridicați și din dregători de origină străină, această partidă va deveni deosebit de puternică în veacul al XVII-lea. Ea se va opune din răsputeri lui Matei Basarab și va forma apoi ceea ce istoriografia noastră a numit „partida Bălenilor”.

²² Mircea era echivalentul numelui Dimitrie (doc. din 1564 în D.I.R. XVI vol. III, p. 198). Și documentele venețiene numesc descendența lui Mircea cel Mare: „*dinastia Demetrazilor*”. Pentru acesta vz. Dan Pleșia, *Neagoe Basarab*, în *Valachica*, I (1969) și II (1970).

Ea și-a preluat încă din 1521 rolul ce-i era hărăzit, — adică atunci când criza deschisă de moartea lui Neagoe Basarab a amenințat atât de grav ființa țării — și a știut să-l păstreze pînă la stingerea ei.

Primul care s-a ilustrat a fost Radu de la Afumați²² ales în grabă spre a pune capăt pretențiilor de domnie ale lui Mehmet beg. Poarta i-a refuzat însă investitura și a numit domn pe Vladislav III, din ramura dănească²³.

Primit cu neîncredere de boierii care-l acuzau că „vine ca să le piardă capetele“, acesta a trebuit după mai puțin de un an să facă față țării întregi adunată întii în jurul altui fiu al lui Radu cel Mare — Radu VI Bădică și apoi după asasinarea acestuia — din nou în jurul lui Radu de la Afumați.

Justificarea neîncrederii manifestată față de domnia impuși de Poartă este foarte bine oglindită două decenii mai târziu de domnia lui Mircea al III-lea, alt fiu al lui Radu cel Mare și singurul care a făcut excepție de la tradiție ce de acum se împămîntenise.

Numit domn în 1545, cu sprijinul lui Petru Rareș, al cărui ginere devenise, Mircea reușește în scurt timp să provoace cea mai violentă, mai îndelungată și mai unanimă răscoală și pribegire a boierilor din istoria munteană²⁴.

²³ Vladislav III era fiul lui Vladislav — care nu a domnit — și nepotul lui Vladislav II (1448—1456). Fiul său Moise Vodă, numit domn după asasinarea lui Radu de la Afumați în 1529, a fost primit cu aceeași neîncredere de boierii țării, care au amenințat chiar cu pribegirea în masă. A trebuit cauțiunea marelui ban Barbul II Craiovescu, care și l-a făcut cumnat, pentru ca Moise să fie primit de țară.

²⁴ Personalitatea lui Mircea este încă o problemă nelămurită a istoriei noastre medievale. De ce el singur dintre toți fiii lui Radu cel Mare a pribegit, când s-a întimplat aceasta și care i-a fost viața pînă la înscăunare? Căci înainte de Chiajna, el fusese căsătorit cu o băstinașă, cu care a avut o fiică Stana, soția marelui vistier Barbul din Pietroșani, pe care Mircea n-a șovăit să-l predea turcilor care-lucid. Căror cauze se datorează atitudinea sa față de boieri, care a făcut ca aceștia să-l părăsească rînd pe rînd și să se alăture răsculaților? Faptul că unul după altul fug și cei care în primii doi-trei ani ocupaseră cele mai înalte dregătorii (Teodosie din Peris, mare ban, marii logofeți Radu din Drăgoiești și Radu Pașadia din Balomurești, etc.) dovedește că nu era vorba de o opoziție boierească sistematică, ci din partea lui Mircea o încercare organizată de a distruge complet boierimea munteană. Nu au căzut numai capete de dregători — foști sau în funcție — ci și de boieri de țară, fără sau cu prea puține contingente cu Curtea. Documentele ne aduc un exemplu grăitor al teoriei ce domnea în țară: dorind să pună mina pe moșiile lui Tudor fiul lui Fărtat din Drăgășani vornicul, niște veri ai săi îl înștiințează că Mircea Vodă vrea să-i taie capul. Tudor se grăbește să pribegască și rudele lui își însușesc moșiile. Păreră noastră este că Mircea/un adevărat abulic, un om cu un caracter deosebit de slab — nu a fost de fapt decît o jucărie în mîinile soției sale. Toată tragedia dintre 1545—1568 s-ar datora deci acestei fiice a lui Rareș, cea mai năprasnică figură din trecutul românesc. Istoria cîrmuirii ei în timpul domniei fiului ei Petru cel tînăr, este cea mai bună dovadă în acest sens. Reamintim că înainte cu 15 ani, Chiajna, pe nume de botez *Anca*, mai fusese odată doamnă a Țării Românești, ca soția lui Vlad VI (Inecatul) 1530—1532.

De două ori au reușit pribegii să-i curme domnia — una din cele mai singeroase pe care le-a cunoscut Țara Românească și să-l înlocuiască cu urmași ai lui Radu cel Mare : prima oară doar pentru câteva luni în 1552—1553, când au reușit să înscăuneze pe Radu Ilie — un fiu al lui Radu de la Afumați cu Ruxandra a lui Neagoe Basarab — a doua oară în toamna 1553 când tot ei au obținut în sfârșit de la Poartă mazi-lirea lui Mircea și numirea lui Pătrașcu cel bun (1553—1557).

În primul caz oștile turcești, într-al doilea otrava Chiajnei au pus însă repede capăt acestor domnii. Pribegii au mai trebuit să aștepte 14 ani înapoierea la moșia lor.

Când în primăvara anului 1568, Chiajna și Petru au luat drumul surghiunului, noul domn Alexandru, strănepot al lui Vlad Țepeș, a fost — spun documentele — primit cu mare bucurie de țara sătulă de tiranie, exacțiuni și războaie. Pribegii/ciți supraviețuiseră/s-au înapoiat cu toții și s-au închinat lui Alexandru Vodă.

Dar mulțumirea le-a fost de scurtă durată, căci noua domnie purta în ea germele unei noi tragedii. Din prima zi trebuie să fie început să mocnească un conflict psihologic, datorat deosebiri de mentalitate, de obiceiuri și de concepții dintre domn și țară. Căci Alexandru, era un instrăinat rupt cu desăvârșire de țara sa pe care nu o cunoscuse niciodată²⁵. Peste această neînțelegere se va fi suprapus un factor mult mai grav : nemulțumirea vechii boierimi, înlăturată de la treburile obștești și din toate dregătoriile ocupate acum de oamenii noi — unii de origine necunoscută — cu care Alexandru se înconjurase încă de la înscăunarea sa.

Acest conflict care poate să fi fost la început doar latent, trebuie să fi generat în mintea domnului — care-și dădea seama că în aceste condiții el rămânea în ochii țării tot un străin, acceptat doar ca un paliativ de moment — sentimentul cel mai puțin indicat pentru un cirmuitor : teama.

Și efectiv pericolul reprezentat de aceste nemulțumiri ce nu puteau decît să se agraveze, era cu atît mai mare pentru Alexandru,

²⁵ Alexandru era fiul lui Mircea II, fiul lui Mihnea I cel rău, și al Voicăi, soră cu doamna Maria, sotia lui Basarab IV, Țepeș și apoi a lui Vlad Călugărul. După izgonirea lui Mihnea în 1509, Mircea încearcă să opună rezistența în Oltenia, este însă învins și silit să pribegască. P. P. Panaitescu III *Cronicile slavo-române*, p. 194 dă inscripția de pe peretele interior al bisericii Mănăstirii Coșuna-Bucovăț, unde Alexandru Vodă, vorbind la persoana întâia/arată că era născut în 1529, la mijlocul postului mare ; că avea 40 ani la luarea domniei și că de la moartea lui Pătrașcu cel bun și pînă în 1568 el și frații săi au *stat în temnița la Țarigrad*. Dar alte surse arată că la insistențele Chiajnei, Alexandru și frații săi au fost surghiuniți în *15 Rhodos și apoi la Alep*. (*Hurmuzachi II*, p. 578. Gerlach, *Tagebuch*, p. 369. Ajud N. Iorga, *Contribuții*, p. 7). Această știre este confirmată chiar de Alexandru Vodă, care/contrazicînd versiunea de la Bucovăț, arată în pisania pe care Dobromir banul o pune pe o fîntînă de la Oenele Mari că „a fost în surghiun 20 de ani“ în Țara Arăpească“ și 14 ani la Alep. (Inscripțiile României, I, p. 479).

cu cît fiii lui Petrașcu cel Bun puteau oricînd ridica pretenții, siguri fiind de sprijinul majorității boierilor.

Față de aceștia Alexandru putea alege între două soluții sau să-i suprima, sau să-i cîștige. El a ales prima, ca mai simplă, dar și ca servind mai bine interesele sale și indirect ale Porții.

De aceea în masacrul din Septembrie 1568²⁵, pus prin urmare la cale la numai trei luni după înscăunare, au pierit toți cei care prin înrudirea lor cu Pătrașcu cel Bun sau prin atașamentul lor față de familia sa, puteau prezenta un pericol potențial pentru domn.

Au căzut atunci :

- Radu din Drăgoiești, fost mare logofăt și fiul său Tudor, cuserul și respectiv ginerele lui Pătrașcu Vodă ;
- Cumnatul acestuia, Stanciul²⁶, fiul marelui spătar Stanciul Benga²⁷, împreună cu trei frați ;
- Un fiu al lui Udriște vistierul din Mărgineri²⁸, nepot de fiică al lui Radu Vodă de la Afumați ;
- Vlad banul din Cocorăști și fratele Pătrașcu²⁹ veri cu Pătrașcu
- Fostul mare logofăt al lui Pătrașcu Vodă, Tudor din Tîrbăciani și Bucov³⁰, și un nepot al său, de două ori înrudiți cu Radu Paisie și deci și cu Pătrașcu.

²⁵ Letopisețul zis Cantacuzinesc dă ziua masacrului : 1 sept. și precizează la 2 luni după înscăunare. Vom vedea mai jos (nota 31) că inscripțiile de pe pietrele funerare a 3 dintre victime, dau ziua 4 Septembrie (poate ziua înmormîntării, însă anul 7078, adică 1569. Pe baza știrilor documentare, trebuie admis anul 1568.

²⁶ Stanciul, fiul lui Stanciul Benga Spătarul a fost căsătorit cu Cirstina, sora lui Pătrașcu Vodă (D.I.R. XVI—VI, pag. 222, document din 1596).

²⁷ Stanciul spătarul era fiul lui Stanciul Benga portarul, boier din Dobrușa, căzut în lupta de la Clejani (1522) sub Radu Paisie. Stanciul e mare postelnic sub Radu Paisie, între 1542 și 1545. Sub Pătrașcu Vodă devine mare spătar.

²⁸ Ceilalți doi fii, Udriște și Drăghici III scapă cedînd satul Luciani lui Dragomir mare vornic, favorit al domnului. (A.S.B. *Mitropolia* XXXVII/6, document inedit din 29 Iulie 1635).

²⁹ Fiii lui Badea din Clejani, postelnic și pîrcălab, și ai Caplei III (fiica lui Neagoe vornicul și a Caplei II, fata Caplei I, sora lui Radu cel Mare și a lui Stoica din Bucov). Ei și frații lor, Calotă și Badea sînt începătorii Cocorăștilor, nume luat după una din moșiile de zestre ale mamei lor. ~~Cronicile arată că și fratele lor Calotă ar fi fost ucis, ceea ce însă este inexact căci documente ulterioare îl arată pe acesta, sub numele de Calotă din Clejani, ca scăpat de urgia lui Alexandru Vodă, grație faptului că și el a cedat lui Dragomir vornicul o parte din moșiile sale.~~

³⁰ Tudor din Orboiești și Tîrbăciani, căsătorit cu Stana fiica lui Staico II postelnicul, din Bucov, deci nepoată de soră a lui Radu cel Mare. Devenit logofăt sub Pătrașcu cel bun, Tudor care sub Radu Paisie fusese mare vistier, era frate cu Stroe mare spătar și Dragomir și el mare vistier și mare spătar și Dragul mare Stolnic. Stroe spătarul și Dragul pier de mina călăului încă în primele zile ale înscăunării lui Mircea. Tudor a fost tatăl lui Staico din Bucov, mare postelnic și mare spătar sub Petru Cercel.

- Radul Buzea din Cepturoaie, tatăl fraților Buzești, fost mare armaș sub Pătrașcu Vodă.
- Radu, fiul marelui vornic Socol, sfetnicul credincios al lui Pătrașcu Vodă.
- Radu din Boldești, stolnic mare sub zecelaș domn (nepotul vornicului Udrea, tovarășul de arme al lui Radu de la Afumați) și frații săi, Crăcea și Barbul ³¹.

Lovitura — care a decapitat partida domniei pămintene — a fost bine calculată și pentru un timp, ea și-a atins scopul. Dovadă este că în 1574, când Ioan Vodă cel cumplit a trimis pe unul din fiii lui Pătrașcu Vodă — Vintilă — să ocupe Bucureștii și să izgonească pe Alexandru, tentativa a fost ușor înăbușită și nici nu pare să fi provocat vreo reacție în țară.

Este drept că acțiunea era dinainte sortită eșecului; pregătită la repezeală, organizarea ei a lăsat mult de dorit. Încercarea a semănat mai mult cu un raid de cavalerie decît cu o acțiune temeinică menită să răstoarne un domn, susținut de puterea suzerană.

Vintilă și-a pierdut viața în această aventură, dar moartea sa nu a rămas zadarnică. Ea a avut darul să trezească țara din amorțeala în care o scufundase măcelul din 1568, și/doi ani mai târziu/în august 1576/ un numeros grup de boieri se prezentau la Poartă spre a cere domn pe Pătrașcu, fiul lui Pătrașcu Voievod ³².

Domnul în scaun care la numirea sa se legase să primească că toate condițiile ce i s-ar pune, afirmînd că „nu dorește decît viața și domnia“ ³³ era însă prea prețios pentru a fi înlocuit cu altul care reprezenta o tradiție de luptă pentru apărarea drepturilor țării — drepturi pe care încă din zilele lui Mircea Ciobanu și Chiajnei, Poarta se obișnuise să le respecte cît mai puțin.

De aceea/cu toate că se bucura de puternicul sprijin al lui Sinan Pașa, cererea boierilor nu a fost primită. În culisele seraiului însă lupta de influență continua și/în septembrie/bcierii revin la Divan cu o nouă cerere pentru schimbarea domnului ³⁴.

³¹ Boierii din Boldești plătiseră deci un greu tribut credinței lor față de Pătrașcu Vodă. Sînt cunoscute mormintele lor de la Snagov, la care se adaugă și cel al fratelui lor mai mare, Udrea, tăiat ucis la 14 Noiembrie 1552 de Mircea Ciobanul (cf. Al. Odobescu, *cîteva ore la Snagov*, în *Revista Română* II, p. 373; N. Iorga, *Inscripții* I, p. 159—160, V. Brătulescu, *Mănăstirea Snagov* și Prof. Nic. Șerbănescu, *M-rea Snagov*, p. 173—174. Inscripțiile dau anul 1569 pentru acest asasinat în masă.

³² *Hurmuzachi* IV, p. 95; N. Iorga, *Acte și Fragmente* I, p. 118; același, *Contribuții la istoria Munteniei în secolul XVI*, în *Analele Academiei Române, Secția Istorică*.

³³ *Hurmuzachi* XI, p. 78 raportul solului genovez, Ferraro.

³⁴ A. Veress, *Documente*, II, p. 116. La 4 August 1576, David Ungnad raportează împăratului Maximilian că Alexandru va fi schimbat cu „Pătrașco“, aflat în exil în insula Cipru. Totodată se punea și chestiunea schimbării Voievodului Moldovei, Petru Șchiopul.

Demersul se termină tragic de rîndul acesta : rapoartele agentului imperial la Poartă menționează că cei 150 boieri au fost trimiși să vîslească cîteva timp pe galerele flotei împărătești³⁵, aceasta spre a le curma pofta de a mai unelti împotrivi celui pe care Sultanul îl numea „fiul meu“³⁶.

Moartea lui Alexandru în 1577 nu a schimbat cu nimic starea de lucruri. Opoziția în țară, din în ce mai puternică, nu mai putea fi înăbușită. Nemulțumirile creșteau pe măsură ce se accentua apărarea fiscală³⁷.

Cercurile diplomatice din Constantinopol înregistrează zvonurile despre conspirațiile boierilor munteni împotriva lui Mihnea al II-a, în scopul înscăunării „unui fiu de domn exilat la Rhodes“ (deci unul din fiii lui Pătrașcu cel Bun) de bună seamă Pătrașcu, cel mai în vîrstă³⁸. Nemulțumii din țară sînt în contact cu acesta, pe lângă care trimiseră încă din 1574 pe Radu din Mănicești³⁹.

În 1578, un mare feudal, Stoica din Ungurei, care și el era în corespondență cu „fiul lui Pătrașcu“ și scapă capul numai grație intervenției unei rude, Stanciul din Rădulești, logofăt al 2-lea⁴⁰, care în acel moment se mai afla în favoare pe lângă domn⁴¹. Sfortările lui iz-

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ *Revista Istorică*, X. p. 106—107 și XI. p. 153. În 1572, sultanul Selim către Alexandru Vodă : *Fiul meu/am învins și am luat Ciprul. Fă semne mari de bucurie, arată locului tău cum am învins, să afle lumea. Gătește-ți plecarea să vii cu mine să facem oaste pe uscat și corăbii pe mare să luăm Venetia, Corfu și să mergem la Roma.*

³⁷ Pentru a putea face față sarcinilor tot mai apăsătoare, s-au introdus biruri și dajdii noi. Alexandru a pus dajdia numită „Oaia Seacă“, adică o dijmă pe oile sterpe care s-a alăturat celei a „berbecului de sulgiu“ (destinată alimentării Constantinopolului) și „gorstinei de oi“. La rîndul său, Mihnea II a mai adăugat : a) „Birul de Rosii“, foarte mare spun Cronicile, adică birul pe boierimea de țară, care alcătua oastea călăreată a „Roșilor“. Sarcinile fiscale foarte grele și care se vor accentua și mai mult vor duce la ruinarea multor neamuri și prin aceasta la slăbirea oastei pămîntene. b) păpasta, care era un adaus la bir, c) găleata de piine pe megiași, adică dijma din cereale din care pînă atunci moștenii în calitate de proprietari nu dădeau dijmă, după cum nu dădeau nici vinărici pentru viile aflate pe pămîntul lor, d) a ridicat dijma de stupi de la 1 : 10 la 1 : 5, (*Letopisețul Țării Românești*, manuscrisul Narcis Crețulescu, în revista *Mitropolia Olteniei*, no. 7—9/1961, p. 509. Fiscalitatea devenise atît de apăsătoare încît chiar și Voievodul Ardealului a intervenit în 1578 la Poartă, arătînd că Țara Românească nu poate plăti mai mult. (N. Iorga, *Contribuții*, p. 423 și p. 538—539).

³⁸ *Hurmuzaki III*, p. 222 ; N. Iorga, *Contribuții*, p. 27 ; rapoarte din 19 Februarie 1579.

³⁹ Ștefan Pascu, *Petru Cercel*, p. 84. Din însărcinarea lui Pătrașcu, Radu din Mănicești a scris un Evangheliar, care mai tîrziu a fost aflat tocmai la Duisburg în Germania.

⁴⁰ Acad. R.S.R. D.C.C. XI/1 și 2, documente inedite din 2 și 5 Decembrie 1578.

⁴¹ Cronicile înregistrează tăierea sa într-a doua domnie a lui Mihnea.

bîndesc în 1583, cînd Petru Cercel, al 2-lea fiu al lui Pătrașcu cel Bun, primește în sfîrșit investigația Porții ⁴².

Noua domnie, atît de mult dorită de țară, a fost însă prea scurtă pentru a putea da roadele sperate în ceea ce privește raporturile cu Poarta, iar pe plan intern a fost o mare dezamăgire căci nici una din raclele care caracterizează trecutele domnii n-a putut fi îndepărtată ⁴³.

De aceea după mazilirea lui Petre Vodă în primăvara anului 1585, și pînă în 1593, o apatie adîncă pare la prima vedere să fie cuprins Țara Românească. Reală poate pînă la a doua mazilire a lui Mihnea al II-lea, această liniște devine însă după 1591 doar de suprafață. Căci partida de țară, întărită și călîită prin încercările din ultimele două decenii, și în fruntea căreia se aflau acum unele din cele mai mari figuri ale trecutului românesc, în primul rînd Buzeștii ⁴⁴ — pregătea cu migală și prudență furtuna ce urma să schimbe soarta țării și să înscrie în istoria ei cele mai mărețe pagini de glorie.

Iar exponentul ei era acum Mihai, un alt fiu al lui Pătrașcu cel Bun, legat prin mama sa de vechii împărați ai Bizanțului ⁴⁵. Născut și crescut în țară, căsătorit cu urmașa unui străvechi și foarte mare neam ⁴⁶: el fusese meru alături de ei, cunoscînd împreună suferințele țării și nădejdiile ei.

Epopeea lui Mihai Viteazul, lupta sa și moartea sa, au dat țării cea mai bună dovadă că dragostea și încrederea cu care vreme de un veac ea înconjurase descendența lui Radu cel Mare, nu au fost înșelate. Iar aducerea capului său de la „Cîmpia Turdei“, înhumarea sa în chiar mijlocul pronaosului bisericii de la Dealul alături de mormîntul tatălui său și inscripția pusă de Radu clucerului Buzescu pe mormîntul celui „ce au fost Domn Țării Românești, Ardealului și Moldovei“, capătă în lumina luptelor de un veac ale țării, valoarea unui simbol pe care urmașii săi din veacul al XVII-lea au știut să-l recunoască și să-l cinstească.

Căci tradiția domniei pămîntene și a luptei pentru drepturile și libertățile țării, vor dăinui cutot atîta putere în cursul aceluia secol, cînd

⁴² Deși ca frate mai mare Pătrașcu fusese cel cerut de țară, el nu pare să fi avut ambiția de a domni. (A. Veress, *Documente* II, p. 184). În 1583, el se mulțumește a fi doar reprezentantul fratelui său la Poartă. Moare însă după scurt timp. Pentru fastul înmormîntării sale, vezi A. Veress, *ibidem*.

⁴³ Dimpotrivă fiscalitatea a fost încă agravată spre a permite domnului să-și plătească enormele datorii contractate la numirea sa.

⁴⁴ Fără de care domnia lui Mihai poate nu ar fi fost ce a fost.

⁴⁵ Pentru originea Cantacuzinească a doamnei Teodora, vz. G. D. Florescu și Dan Pleșia, *Mihai Viteazul, domn al Țării Românești și urmaș al împăraților bizantini* (în manuscris).

⁴⁶ Pentru neamul doamnei Stanca, cf. Dan Pleșia și Paul Cernăvodeanu, *Mănăstirea Plăviceni-Olt, Monografie istorică*.

după stingerea descendenții lui Radu cel Mare⁴⁷ /flamura luptei va fi preluată de noua dinastie domnească, a Craioveștilor.

Păzboinici sau diplomați, domnii din acest neam : Radu Șerban, Matei Basarab, Șerban Cantacuzino și Constantin Brîncoveanu se vor dovedi urmașii demni ai dinastiei lui Basarab I, întemeietoare și păstrătoare de țară.

---

⁴⁷ Descendența lui Mihai Viteazul se stinge la moartea nepotului său Mihai, fiul lui Nicolae Pătrașcu. Marco, fiul lui Petru Cercel, care dacă împrejurările i-ar fi fost prelnice ar fi fost poate un mare domn, moare și el fără urmași în 1628.

1) Rada (Samonida)
sora lui Gherghina
mare părcălab de Poienari

= Vlad Vodă Călugărul
1481, 1482—1495
□ la Glavacioc

din 1

Radu IV voievod
cel mare
(1495—1508)

Caplea I
+ 1511, □ Dealul
= 1) = Staico din Bu-
cov m. logofăt
(+ 1507)

Mircea
citat 1494, 1497
f. urmași

2) legături ilegite

- a) ... din Hotărani
b) ... din Brăgești și Furești
c) și d) necunoscute

2) = Bogdan m. vornic
(vz. tabelul E)
belul E)

din 1)

din a)

din b)

Anca
(1508)

și poate * Radu V.
voievod de la Afu-
mați (1522—3,
1525—1529)

- = 1) Voica din Ani-
noasa și Mogo-
șești
2) Ruxandra, fiica
lui Neagoe Ba-
sarab

vezi tabelul B

Radu VI Bădica
Voievod
(1523, Ian. 1524)
□ la Dealul f. urmași

Vlad VII Vintilă**
Voievod (1532—1535)
□ Menedic = Rada din
Cislău

Vlad   Drăghici
ambii fără urmași

* Documentele citează doi frați ai lui Radu de la Afumați : Cârstea Spătarul și Maican vistierul. Dacă aceștia îi sînt într-adevăr frați și nu cumnați (numiți și ei adeseori frați în documentele slavone) înseamnă că și Radu era fiu ilegitim.

** Vlad Vintilă era frate după mamă cu Sora, soția lui Mancea logofătul Din aceștia coboară boierii din Brăgești și Furești din veacurile XVI și XVII.

Descendența lui Vlad Călușarul
(bărbătească și femeiască)

2) Maria (Eupraxia)
poate sora marelui logofăt
Vintilă Florescu și văduva
lui Basarab IV, cel tânăr

din 2

Vlad
citat 1487, 1497
era + 1488
f. urmași

Vlad V. voievod la
□ la Dealul (1510—1512)
= Anca din Sărătă

Neacsa = Calotă
m. vornic

Vlad VI Voievod
(Inecatul)
1530—1532
Anca (Chiajna) fiica
lui Petru Rareș
f. urmași

Stanca = Drăgan
din Bucșani (?)
m. postelnic (1524—25)
f. urmași cunoscuți

din c)

din d)

Radu VII — Paisie ***
Petru Voievod
(1535—1545)
1) = Stana, probabil
din Orboești
2) = Ruxandra, vădu-
va lui Radu Vodă
de la Afumați

vez. tabelul C

Mircea III (Dimi-
trie) **** zis „Ciobanul”
1545—1552, 1553,
1557—1559 □ Bis. Dom-
nească din București
1) = ...
2) = Chiajna (Anca),
fiica lui Petru
Rareș

vez. tabelul D

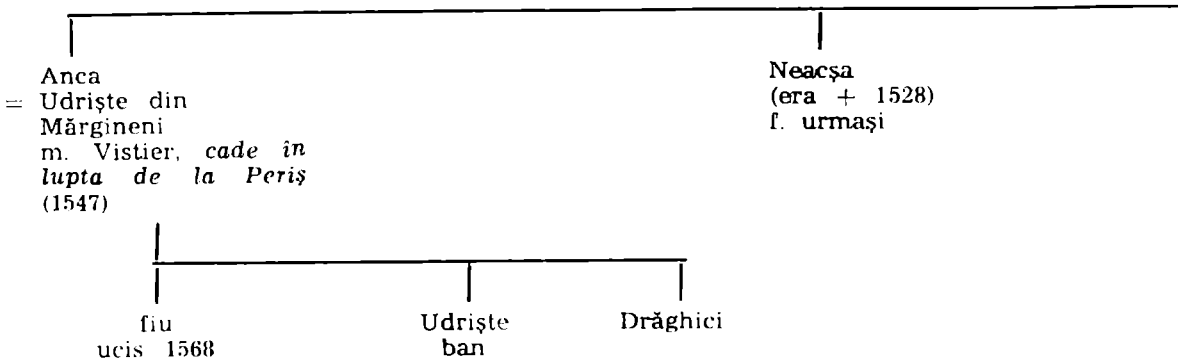
Radu Paisie a avut o soră Cărstina, căsătorită cu Papa din Tătărlige din care coboară boierii din Fălcoi (Romanași) și cei din Țățăr-
lige (Saac.).

*** Boba, sora lui Mircea, al cărei soț ne este necunoscut, a fost mama ma-
relui ban Stan.

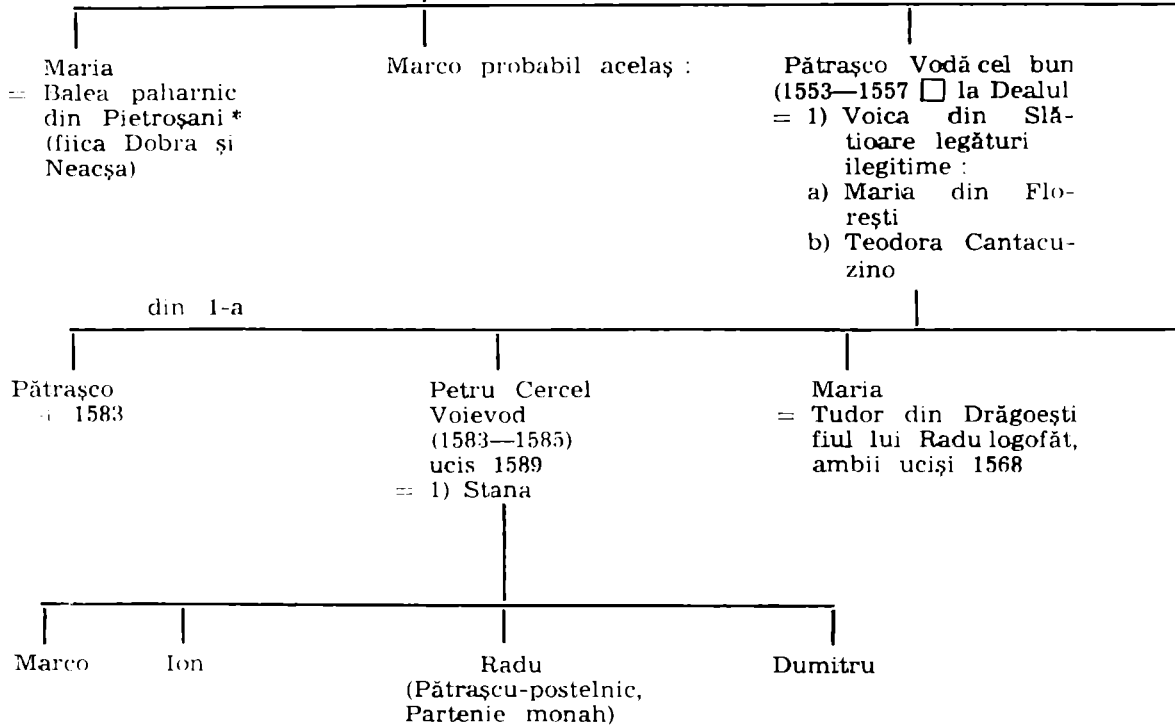
TABELUL B

Radu V. voievod de la Afumați
 = 1) Voica din Aninoasa și Mogosești
 2) Ruxandra, fiica lui Neagoe Basarab
 din 1

TABELUL C

Radu VII Paisie
 = 1) ? Stana din Orboiești
 2) Ruxandra doamna
 din 1)

* Balea pah. era unchi după mamă al Doamnei Stanca a lui Mihai Viteazul
<https://biblioteca-digitala.ro>

dintr-a doua

Vlad
+ 1520
f. urmași

Radu VIII — Ilie
vovod (1552—53)
(+ în Ardeal)
fără urmași

din 2)

Cărstina
= Stanciul fiul lui
Stanciul Bença
m. Spătar
(el cu tatăl său și
alți 2 frați sint uciși
în 1500)

Zamfira

Vlad
(1539, 1540)
ucis la cererea
Chiajnei 1558
= N

din a)

din b)

Radu Florescu
+ 1604 [Cozia
Sprijină înscăunarea
lui Mihai Viteazu

Mihai Vodă
Viteazul (1593—1601)
[Dealul
= Stanca din Izvorani-
Cărtucești
ilegitim din Târgșor

Blasius Havasely
de Körögy (1581)
în Ardeal

din Stanca

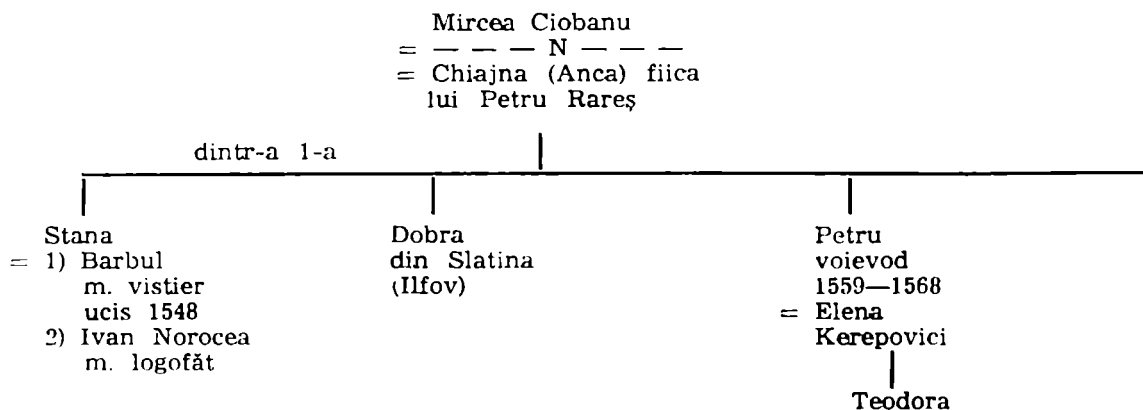
din Tudora

Florica = Preda din
Cepturoaia și Greci

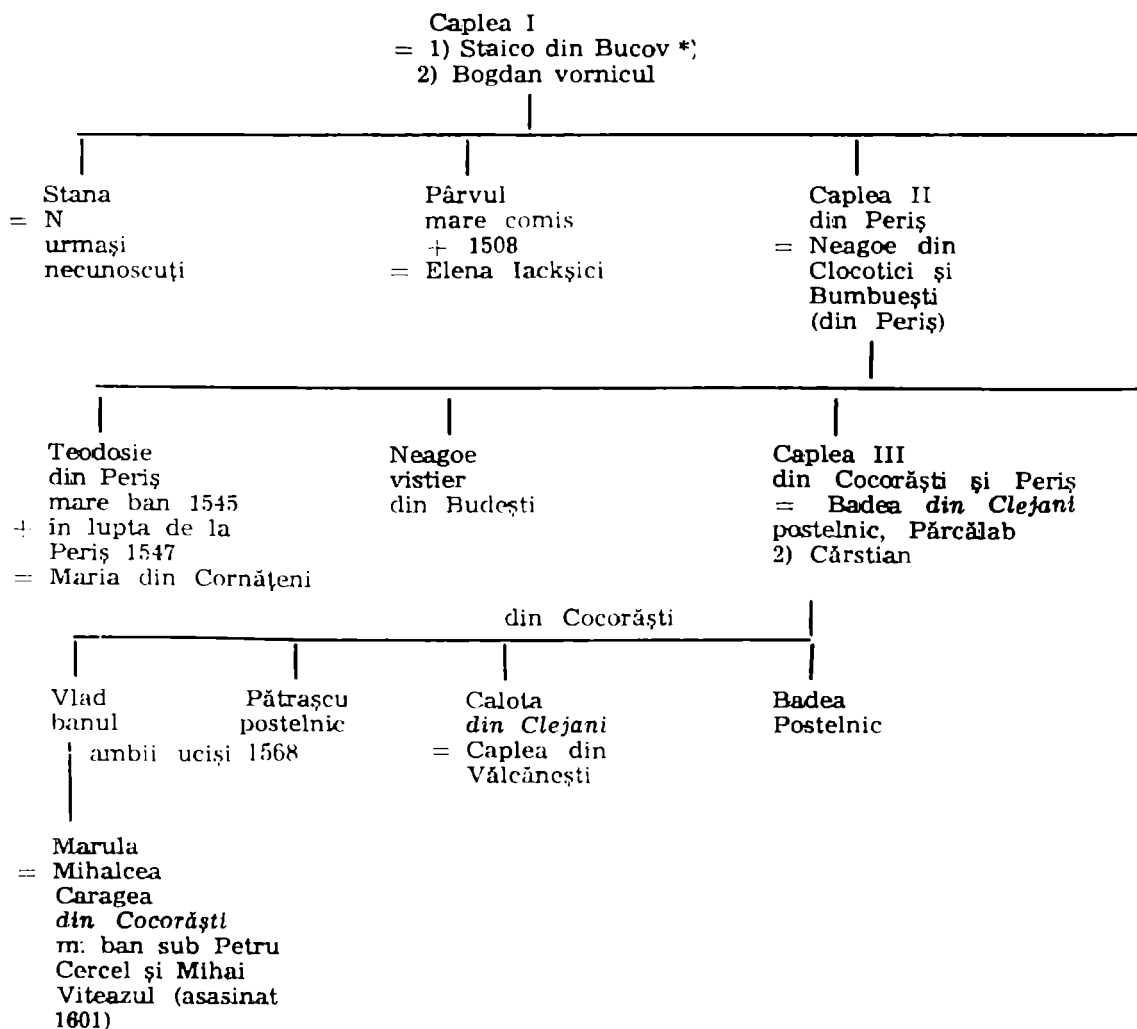
Nicolae-
Pătrașcu Vodă
= Ancuța, fata lui
Radu Vodă Șerban

Marula
= Socol din Cornățeni
m. clucer

TABELUL D

TABELUL E

* Toți copiii sînt din căsătorie cu Stoica logofătul.

dintr-a 2-a

Radu

Mircea
f. urmași

Maria
= Stamate

Constantin

Anca
(Sultana)

Barbul
m. stolnic
1514
f. urmași

Jitivan

Staico
din Bucov
postelnic
1529

Marla
= Ivan din Ruda
m. logofăt

Stana
= Tudor din Orboești
zis din Bucov
ucis 1568

din Ruda

Teodosie și frații săi
m. logofăt al
lui Mihai Viteazul

Staico
din Bucov
m. postelnic și
m. spătar sub
Petru Cercel